

GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn

DR Byen

Emil Holms Kanal 20

DK-0999 København C

T +45 3520 3040

www.dr.dk

23. oktober. 2019

Kære

Du har den 15. september 2019 klaget over DR's udsendelse "Begravelse for begyndere". Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Generaldirektør

Kopi:

Journalen

Etikchef Anja Lundberg-Andersen

Underdirektør Frank Serup Laybourn

Redaktør Peter Gren Larsen

Programchef Lisbeth Langwadt

Gennemgang af sagen

Klager, _____ (herefter Klager), kontakter DR den 15. september 2019 med en klage over udsendelsen "Begravelse for begyndere" der blev vist på DR2 og DRTV.

Klager skriver i sin klage til lytternes og seernes redaktør følgende:

" Kære Jesper Termansen.

*Så gd. ovennævnte udsendelse med vært Torben Chris.
Udsendelsen var IKKE direkte hvorfor den måtte være gennemgået
inden den gik i luften.*

Jeg må anke over uværdigt/udnødvendigt sprogbrug så som:

*røv - for fanden - pissekoldt - fuck - sku. Gloser anvendt i en udsendelse
om død og begravelse i samtale med andre fx. bedemænd og henvendt
til os seere uden at man kan gribe ind. Hvorfor er det ikke blevet standset ??
Er det virkelig iht. DR- retningslinier ??*

*At værten (Torben Chris) lægger sig op i en kiste i et rum (lige før bænding)
og drøfter hvad der nu sker med kvartermesteren omgivet af andre "døde"
i kister forekommer uetisk.*

*Der afsluttes med at Torben Chris ligger nøgen i en åben kiste mens begravelses-
følget tager afsked i et "kirkeligt rum". Prøv lige at se den igen.*

*Jeg forventer et seriøst svar på denne henvendelse som i sin alvor er en klage
idet DR-regler/niveau næppe er overholdt."*

Det er lytternes og seernes redaktørs opgave at tage stilling til klager over DR vedrørende påstande om, at DR har brudt sin programetik. Jeg vælger derfor at behandle ankesagen i henhold til DR's etiske retningslinjer.

Efter en gennemgang af Klagers henvendelse og DR's svar, har jeg valgt at uddrage i alt tre klagetemaer, som jeg vil forholde mig til under punktet indstilling, hvor disse punkter vil blive gennemgået.

DR's svar til klager:

DR besvarer Klagers første henvendelser med en mail den 16. september 2019. Her skriver DR's ansvarlige DR2-redaktør, Peter Gren Larsen til Klager:

" Kære

Jeg beklager du har haft en dårlig oplevelse med vores Temalørdag. Det har ikke været vores hensigt at fornærme nogen. Det har været vores hensigt at lave et program om et vanskeligt emne for et publikum som sædvanligvis ikke taler om det – et yngre publikum med et andet sprog og tone som bl.a betjener sig af humor. Jeg kan samtidig forsikre dig om at der er ingen døde personer i kister eller noget andet sted, som kan identificeres. Vi har været meget nøje med at der således

ikke er nogen som er ufrivilligt medvirkende i programmet uanset om det er afdøde eller pårørende. Alle der medvirker ved hvad de medvirker i og har haft fuldt kendskab til indholdet. Må jeg også henlede opmærksomheden på de to andre programmer vi sendte om begravelser den pågældende aften – og som havde andre vinklinger.

Mvh. Peter G. Larsen"

Efter en korrespondance mellem DR's redaktør og Klager, vælger Klager at anke til lytternes og seernes redaktør med ønsket om at sagen bliver gennemgået.

Klager skriver uddybende til lytternes og seernes redaktør:

"Det er mere end en kommentar - det er en anke vedr. overtrædelse af DR- regelsæt. Jeg må bede dig se udsendelsen som i sit indhold er oplysende men i sin form/udtryk trækker ned langt under niveau. Redaktørens svar vedr. målgruppe (de unge) som kun tiltrækkes med den form er letkøbt - der findes mange årgangskanaler i DR fx. DR 3 - selvom der jo også her må være en etisk grænse. Klage-anke JA."

Indstilling

I det følgende vil jeg gennemgå Klagers tre kritikpunkter om de påståede overtrædelser af DR's etiske retningslinjer. Klager mener, at udsendelsen er "langt under niveau" i forhold til de konkrete klagepunkter, som Klager som udgangspunkt har henvendt sig til DR med.

1. Klager skriver, at det efter hans opfattelse er et brud på DR's etiske retningslinjer for sprogbrug med brug af ord som "røv - for fanden - pissekoldt - fuck - sku. Gloser anvendt i en udsendelse om død og begravelse i samtale med andre fx. bedemænd og henvendt til os seere uden at man kan gribe ind. Hvorfor er det ikke blevet standset??"

2. Desuden mener Klager at værten i programmet Torben Chris' adfærd og opførsel i programmet er uetisk og en overtrædelse af DR's etik. "At værten (Torben Chris) lægger sig op i en kiste i et rum (lige før brænding) og drøfter hvad der nu sker med kvartermesteren omgivet af andre "døde" i kister forekommer uetisk"

3. Klager mener endvidere, at programmet ikke overholder DR's etiske retningslinjer i sidste del af udsendelsen, "der afsluttes med at Torben Chris ligger nøgen i en åben kiste mens begravelsesfølget tager afsked i et "kirkeligt rum".

Ad.1.

DR har ikke overtrådt DR's etiske retningslinjer i forhold til sprogbrugen i programmet. Sproget skal ifølge DR's etiske retningslinjer være mangfoldigt. Bruges der f.eks. bandeord, skal det være redaktionelt begrundet.

I DR's etiske retningslinjer står der følgende: "DR bruger ikke bandeord eller nedsættende slang, undtagelser skal være redaktionelt begrundet og godkendt i programmets koncept. Det kan fx være i programmer, hvor DR's medarbejdere indgår i rollespil eller i humor og satire".

DR har valgt at beskæftige sig med et svært emne om død og begravelse. Programmet "Begravelse for begyndere" er et humoristisk program, der redaktionelt har valgt at formidle et vanskeligt tema

ved hjælp af en humoristisk tone og fortællestil. DR har valgt at benytte en kendt komiker (Torben Chris) som vært på programmet. De nævnte bandeord og vulgære udtryk er Torben Chris', da han i høj grad bruger sig selv som person igennem programmet.

I starten af udsendelsen, vises en iscenesat og sketch-agtig sekvens, hvor værten tydeligt deklarerer formålet med udsendelsen og stilen slås an. De medvirkende i udsendelsen - også bedemanden - er ifølge DR indforståede med programmets stil og tone.

Brugen af slang og bandeord er derfor redaktionelt begrundet, og DR's etiske retningslinjer for sprogbrug er dermed ikke overtrådt. Værten måtte godt bande og bruge slangudtryk i både kirke og kapel og over for nævnte bedemand.

Det bør her nævnes, at DR i henhold til DR's etiske retningslinjer er forpligtet til at afspejle det sprog, der tales i samfundet. (DR's Etik Kapitel 1.3 om sproget)

Klager får ikke medhold i dette punkt.

Ad 2.

Klager mener, at DR's etiske retningslinjer ikke er overholdt i scenen hvor vært Torben Chris ligger omgivet af kister med afdøde og taler med en bedemand. Jeg giver ikke klager medhold i sin kritik.

I DR's etiske retningslinjer kapitel 5 der omhandler privatlivets fred og ærekrænkelse, står der: *"DR undgår at bringe noget, som kan krænke privatlivets fred, medmindre klar almen interesse taler for det. Det betyder, at: DR ikke uberettiget bringer billeder eller optagelser, der vedrører en andens private forhold uanset om optagelserne er sket på et frit tilgængeligt område. Det kræver nøje overvejelser, om offentliggørelsen er berettiget, når der er tale om billeder af fx bryllupper, seksuelle forbindelser, parforhold, sygdom eller død. En eventuel offentliggørelse skal ske under størst muligt hensyn til de medvirkende, herunder vidner, pårørende og ofre for forbrydelser."*

Programmets formål er klart og tydeligt at fortælle om døden, og hvordan det blandt andet foregår hvis man kremes. I indslaget hvor vært Torben Chris sidder i en kiste omgivet af kister i et kapel og efterfølgende køres til krematoriet (tid: 12:30), er der ingen afdøde eller pårørende i billedet. Ingen af de kister, der optræder i indslaget, er identificerbare. Ej heller kan man se tekst eller oplysninger på eller ved kisterne, der gør det muligt for pårørende at genkende dem. DR har i programmet derfor taget hensyn til eventuelle pårørende. Der er ikke sket en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer om krænkelse af privatlivets fred eller ærekrænkelse.

Programmet beskæftiger sig konkret med "døden", og med hvordan håndteringen og processen i forbindelse med bisættelse og kremation foregår. Det er derfor redaktionelt begrundet, at man har optagelser fra både kapel og krematorie, der dokumenterer og illustrerer for seerne, hvordan der ser ud, og hvad der i praksis foregår ved en kremation.

Det er ikke en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer, at værten ligger i en kiste, da dette er en del af programmets humoristiske stil (se ad. 1.)

Det er heller ikke en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer, at der optræder kister i scenen, da de disse ikke kan identificeres eller genkendes. Der er her ikke tale om, at en pårørende har følt sig krænket, hvilket ville have været en anden situation.

Klager får ikke medhold i dette punkt.

Ad 3.

DR får ikke kritik for, at vært Torben Chris i programmet på et tidspunkt optræder nøgen i en kiste i et "kirkeligt rum" (tid: 55:00). Nøgenhed på DR's kanaler er i sig selv ikke en overtrædelse af DR's etiske regler. Der er i dette program hverken tale om pornografisk eller seksualiseret indhold, men at værten Torben Chris iscenesætter sin egen "begravelsesceremoni". Dette er et fortællegreb DR har valgt i et deklareret humoristisk program, der benytter utraditionelle virkemidler til at formidle viden og fakta om et vanskeligt emne.

DR påpeger følgende i sit svar til Klager:

"Det har været vores hensigt at lave et program om et vanskeligt emne for et publikum som sædvanligvis ikke taler om det – et yngre publikum med et andet sprog og tone som bl.a. betjener sig af humor".

Programmet er ikke målrettet børn og er ikke blevet vist på et sendetidspunkt eller en kanal, der falder inden for DR's regler for "Børnetid" (DR's etiske retningslinjer).

Det er ikke en overtrædelse af DR's etik, at handlingen udspiller sig i en kirke eller et kirkeligt rum. Jeg lægger til grund, at den pågældende kirke og krematorium var indforstået med at stille faciliteter til optagelserne til rådighed, samt være informeret om, hvad der skulle foregå.

Klager får ikke medhold i dette punkt.

Konklusion

En seer har klaget til DR over programmet "Begravelse for begyndere" sendt på DR2. Klageren mener, at udsendelsen er "langt under niveau" i forhold til de konkrete klagepunkter. Klager skriver, at der efter hans opfattelse er tale om et brud på DR's etik for sprogbrug med brug af ord som "røv - for fanden - pissekoldt - fuck - sgu." mm. Desuden mener Klager at værten i programmet Torben Chris' adfærd i forbindelse med kister og kirkerum er uetisk og en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer. Klager mener endvidere, at programmet ikke overholder etikken ved i sidste del af udsendelsen at vise værten nøgen i en kiste. Klager får ikke medhold i sine påstande.

Programmet er et humoristisk program, der redaktionelt har valgt at formidle et vanskeligt tema ved hjælp af en humoristisk tone og fortællestil. DR har valgt at benytte en kendt komiker (Torben Chris), hvis sprog er præget af blandt andet de nævnte udtryk, som vært på programmet. Stil og genre deklarerer tydeligt. De medvirkende i udsendelsen er ifølge DR indforståede med programmets stil og tone. Brugen af slang og bandeord er derfor redaktionelt begrundet og DR's etiske retningslinjer for sprogbrug er dermed ikke overtrådt. Værten måtte godt bande og bruge slangudtryk i både kirke og kapel og overfor nævnte bedemand.

Programmets formål er klart og tydeligt at fortælle om døden, og hvordan det blandt andet foregår hvis man kremeres. Ingen af de kister, der optræder i indslaget, er identificerbare. Ej heller kan man se tekst eller oplysninger på eller ved kisterne, så eventuelle pårørende kan genkende dem. Der er derfor ikke sket en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer om krænkelse af privatlivets fred eller ærekrænkelse. DR har i programmet derfor taget hensyn til de efterladte. Programmet beskæftiger sig konkret med "døden," og med hvordan håndteringen og processen i forbindelse med bisættelse og kremering foregår. Det er derfor redaktionelt begrundet, at man har optagelser fra både kapel og

krematorie, der dokumenterer og illustrerer for seerne, hvordan der ser ud, og hvad der i praksis foregår ved en kremering.

Det er ikke en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer, at værten ligger i en kiste, da dette er en del af programmets humoristiske stil. Det er heller ikke en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer, at der optræder kister i scenen.

DR får heller ikke kritik for, at værten i programmet på et tidspunkt optræder nøgen i en kiste i et "kirkelegt rum". Der er i dette program hverken tale om pornografisk eller seksualiseret indhold, men at værten iscenesætter sin egen "begravelsesceremoni" i et program, der handler om døden, begravelser og bisættelser. Dette er et fortællegreb DR har ret til at benytte i et deklareret humoristisk program, der benytter utraditionelle og grænseoverskridende virkningsmidler til at formidle viden og fakta om et vanskeligt emne.

Klager får ikke medhold.

Jesper Termansen den 21. oktober 2019